

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XLIV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

facere, vt duodecim legiones angelorum pugna-
rent contra illos qui Christum ceperunt. Idem in
eodem: Cur apud quosdam non factæ sunt virtu-
tes, quæ si factæ fuissent, egissent illi homines pœ-
nitentiâ: & factæ sunt apud eos qui nō erant credi-
turi? tunc non latebit q̄ nunc latet. Nec vtiq; iniu-
ste De⁹ noluit saluos fieri, cum possent salui esse si
vellet. Tunc in clarissima sapiētiz luce videbitur,
q̄ nunc piorū fides habet, ante quā manifesta cog-
nitione videatur, q̄ certa & immutabilis & effica-
cissima sit voluntas Dei: quæ multa possit & non
velit, nihil autē q̄ non possit velit. Idem in lib. de
nat. & gratia. Domin⁹ Lazarum suscitauit in cor-
pore. Nunquid dicendum est, nō potuit Iudā sus-
citare in mēte? Potuit quidē, sed noluit. His autho-
ritatib⁹ aliisq; multis aperte docetur, quod Deus
multa possit facere quæ non vult: quod etiā ratio-
ne probari potest. Non enim vult Deus omnes ho-
mines iustificare, & tamē quis dubitat eum posse?
Potest ergo Deus aliud facere quam facit: & tamē
si aliud faceret, ali⁹ ipse non esset. Et potest aliud
velle quam vult: & tamen eius voluntas nec alia,
nec noua, nec mutabilis aliquo modo potest esse.
Quod etsi possit velle quod nunquam voluit, non
tamen nouitē, nec noua voluntate, sed sempi-
terna tantum voluntate velle potest. potest enim
velle q̄ ab æterno potest voluisse: habet enim po-
tētiā volēdi & nunc & ab æterno, quod tamen
nec modo vult, nec ab æterno voluit.

Cap. 93. n.
Tom. 3. ad
princip.

In medio c.
7. in tom. 7.
Ioan. 11. f.

Quod sine
mutabilitate
potentia
vel voluntatis
potest
Deus & alia
facere quam
qua vult vel
facit.

AN DEVS POSSIT FACERE ALI-
quid melius quam facit.

DISTINCT. XLIII. A

NUNC illud restat discutiendum, vtrum meli⁹
aliquid possit facere quam facit? Solent enim
illi scrutatores dicere, quod ea quæ facit De-
us, non potest meliora facere: quia si posset fa-
cere

quæst. 50.
in princp.
Tomo 4.

cere & non facere, inuidus esset, & nõ summè bonus. Et hoc ex simili astruere conantur, ait n. Augustin. in lib. 83. quæst. Deus quẽ genuit, quoniam meliorem se generare nõ potuit (nihil n. Deo melius) debuit equalem. Si n. voluit & non potuit, infirmus est. Si potuit & noluit, inuidus. Ex quo confirmatur æqualem genuisse filium. A simili volunt dicere, quod si potest Deus rem meliorem facere quã facit, inuidus est. Sed non valet huius similitudinis inductio, quia filium genuit de substantia sua. Ideoque si posset gignere æqualem, & non gigneret, inuidus esset: alia vero quæ non de substantia sua facit, meliora facere potest.

Quæstio qua illi arctantur.

Verum hic ab eis respõderi depono, cur dicunt rem aliquam siue etiam rerum vniuersitatẽ, in qua maior cõsummatio expressa est, nõ posse esse meliorem quã est? siue ideo, quia summè bona est, ita vt nulla omnino boni perfectio ei desit: siue ideo quia maius bonum quod ei deest, capere ipsa nõ valeat. Sed si ita summè bonũ dicitur, vt nulla ei perfectio boni desit, iã creatura creatori equatur. Si vero ideo non potest melior esse, quia bonũ amplius quod ei deest, capere ipsa non valeat, iam hoc ipsum nõ posse defectiois est, non cõsummatiois: & potest esse melior si fiat capax melioris boni, quod ipse potest qui eam fecit. Potest ergo Deus meliorem rem facere quã facit. Vnde August. super Genes. Talem potuit Deus hominem fecisse, qui nec peccare posset, nec vellet: & si talem fecisset, quis dubitat eum meliorem fuisse. Ex prædictis cõstat, quod potest Deus & alia facere quam facit, & quæ facit meliora ea facere quam facit.

Vtrum alio vel meliori modo possit facere quam facit.

Post hæc considerandum est, vtrum alio modo vel meliori quã facit, possit ea facere quæ facit, si modus

Lib. II de
Gen. ad litẽ-
ram c. 7. in
principio,
Tomo 3.

Responsio:

Modus operationis ad sapientiam opificis referatur, nec alius, nec melior modus esse potest. Non enim potest facere aliquid aliter vel melius quam facit, id est, alia sapientia, vel maiori sapientia: nihil enim sapientius potest facere quam facit. Si vero referatur modus ad rem ipsam quam facit Deus; dicimus quia & alius, & melior potest esse modus. Et secundum hoc concedi potest, quia ea quae facit, potest facere melius, & aliter quam facit: quia potest quibusdam meliorem modum existendi praestare, & quibusdam alium. Vnde Aug. in 3. lib. de Trin. dicit, quod fuit & alius modus nostrae liberationis possibilis Deo, qui omnia potest: sed nullus alius nostrae miseriae sanandae fuit conuenientior. Potest ergo Deus eorum quae facit, quaedam alio modo meliori, quaedam alio modo aequo bono, quaedam etiam minus bono facere quam facit: ut tamen modus referatur ad qualitatem operis, id est, creaturae, non ad sapientiam creatoris.

Verum Deus semper possit omne quod olim potuit.

Præterea queri solet: Verum Deus semper possit omne quod olim potuit. Quod quibusdam videtur dicentibus, potuit Deus incarnari, & potuit mori, & resurgere, & alia huiusmodi, quae modo non potest. Potuit ergo quae modo non potest, & ita habuit potentiam quam modo non habet, unde videtur potentia eius imminuta. Ad quod dicimus, quia sicut omnia semper scit quae aliquando sciuit, & semper vult quae aliquando voluit, nec unquam aliquam scientiam amittit, vel voluntatem mutat quam habuit: ita omnia semper potest quae aliquando potuit, nec unquam aliquam potentiam suam priuatur. Non est ergo priuatus potentia incarnandi vel resurgendi, licet non possit modo incarnari vel resurgere. Sicut non potuit olim incarnari, ita & potest modo incarnari esse: in quo eiusdem rei potentia monstratur. Ut n.

R olim

Cap 10. in principio.

Responsio.

Hic non tenetur.

olim sciuit se resurrecturum, & modo scit se resurrexisse. Nec est alia scientia illud olim sciuisse, & hoc modo scire, sed eadem omnino. Et sicut voluit olim resurgere, & modo resurrexisset: in quibus unius rei voluntas exprimitur: Ita potuit olim nasci & resurgere, & modo ipse potest natus fuisse & resurrexisset: & est eiusdem rei potentia. Si enim posset modo nasci & resurgere, non esset idem posse. Verba enim diuersorum temporum diuersis prolatata temporibus, & diuersis adiuncta aduerbiis, eundem faciunt sensum: ut modo loquentes dicimus, iste potest legere hodie, cras autem dicemus, iste potest legere, vel potuit legere heri: ubique unius rei monstratur potentia. Si autem diuersis temporibus loquentes, eiusdem temporis verbis & aduerbiis utamur, dicentes hodie, iste potest legere hodie, & dicentes cras, iste potest hodie legere: non idem sed diuersa dicimus eum posse. Faciamur ergo Deum semper posse quicquid semel potuit, id est, habere omnem illam potentiam quam semel habuit, & illius omnis rei potentiam cuius semel habuit: sed non semper posse facere omne illud quod aliquando potuit facere. potest quidem facere aut fecisse quod aliquando potuit. Similiter quicquid voluit & vult, id est, omnem quam habuit voluntatem, & modo habet: & cuiuscumque rei voluntatem habuit, & modo habet, non tamen vult esse vel fieri, omne quod aliquando voluit esse vel fieri, sed vult fuisse vel factum esse: Ita & de scientia Dei dicendum est.

DE VOLUNTATE DEI, QUÆ ESSENTIA DEI EST VNA & ATERNA, & DE SIGNIS EIUS.

DISTINCT. XLV.

De quidditate voluntatis Dei.

Iam de voluntate Dei aliquid pro sensu nostri imbecillitate dicendum est. Sciendum est ergo, quia voluntas siue volens de Deo secundum essentiam dicitur. Non est enim ei aliud velle & aliud esse,